

SCI-CONF.COM.UA

**INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF SCIENCE, TECHNOLOGY
AND EDUCATION**

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
NOVEMBER 16-18, 2023**

**VANCOUVER
2023**

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND EDUCATION

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

16-18 November 2023

Vancouver, Canada

2023

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Innovative development of science, technology and education” (November 16-18, 2023) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2023. 858 p.

ISBN 978-1-4879-3792-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovative development of science, technology and education. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovative-development-of-science-technology-and-education-16-18-11-2023-vanuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 Perfect Publishing ®

©2023 Authors of the articles

LEGAL SCIENCES

133. *Fastovets N. V.* 792
SPORTS CONTRACTS: THEORETICAL ASPECTS
134. *Zayats R. Ya.* 794
INNOVATIVE DIRECTIONS OF FORENSIC EXPERT ACTIVITIES
IN THE CONDITIONS OF MARITAL STATE IN UKRAINE
135. *Бабич А., Ткачов Д.* 799
МІЖНАРОДНІ ПРАВОЗАХИСНІ ОРГАНІЗАЦІЇ
136. *Губенко В. С., Турченко А. М., Кузьменко П. В., Білоус Л. В.* 804
МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ І УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ
ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПОЛІТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (ОХОРОНА ПРАЦІ) В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ
137. *Дуброва А. І.* 814
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВОГО РІШЕННЯ ЗА
НОВОВИЯВЛЕНИМИ ОБСТАВИНАМИ: ТЕНДЕНЦІЇ СУДОВОЇ
ПРАКТИКИ
138. *Єренко Д. В., Єренко О. К.* 819
ПРОБЛЕМА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ПРИ
ПРОВЕДЕННІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЗАХОДІВ
139. *Колонська В. М., Головка С. Г.* 829
ЗНАЧЕННЯ РИТОРИКИ В ЖИТТІ ЮРИСТА
140. *Марочкін О. І.* 834
ОСОБЛИВОСТІ ВІДКРИТТЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ,
ОТРИМАНИХ В РЕЗУЛЬТАТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСОБЛИВИХ
МЕТОДІВ РОЗСЛІДУВАННЯ
141. *Петечел О. Ю.* 840
КРИМІНАЛЬНА ВІОЛЕНТОЛОГІЯ ЯК НАУКА: ПОНЯТТЯ,
ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ
142. *Повзик Є. В.* 844
ЗАХИСТ ПРАВ МАЛОЛІТНЬОЇ, НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ
ПІД ЧАС ДОПИТУ
143. *Фастовець Н. В.* 852
ПРИРОДНІ ПРАВА ЛЮДИНИ
144. *Юр'єв Д. С., Жернаков Д. М.* 855
НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З ОПЕРАТИВНИМИ
ПІДРОЗДІЛАМИ

**ПРОБЛЕМА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ПРИ
ПРОВЕДЕННІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЗАХОДІВ**

Єренко Дмитро Віталійович,

к.юрид.н., доцент,
Класичний приватний університет,
м. Запоріжжя, Україна,

Єренко Олена Костянтинівна,

к.фарм.н., ст. викладач,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
м. Запоріжжя, Україна

Анотація: Значна увага в запобіганні корупції приділяється недопущенню конфлікту інтересів в Національному антикорупційному бюро України службі [1]. Європейська Рекомендація ОЕСР (Рада Організації економічного співробітництва та розвитку) наводить наступну характеристику конфлікту інтересів, це: конфлікт між державними обов'язками та приватними інтересами державної посадової особи, в якому пов'язаний з приватними можливостями інтерес державної посадової особи може негативно впливати на виконання нею своїх посадових обов'язків і функцій.

Визначення конфлікту інтересів за українським законодавством за своєю сутністю відповідає європейським стандартам. Конфлікт інтересів є суперечністю між особистими майновими, немайновими інтересами особи чи близьких їй осіб та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи не вчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

Ключові слова: корупція, антимонопольний комітет, конфлікт інтересів, правовий статус, адміністративна відповідальність.

Правові норми, що вирішують проблему конфлікту інтересів містяться в

законах України: «Про державну службу» (ст. 12 «Обмеження пов'язані із прийняттям на державну службу», ст.16 «Обмеження пов'язані із проходженням державної служби», ст. 30 «Підстави припинення державної служби», ст. 38 «Відповідальність за порушення законодавства про державну службу»; Кодексі законів про працю (ст. 25-1).

Особи, на яких поширюється вимога попередження конфлікту інтересів, зобов'язані: ужити заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів; невідкладно у письмовій формі повідомляти безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів. За неповідомлення безпосереднього керівника у випадках, передбачених законом, про наявність конфлікту інтересів, встановлена відповідальність за корупційне правопорушення, передбачене ст.172-7 КУпАП [2].

Найбільш вартими уваги, наразі, можемо визначити такі заходи впливу: позбавлення приватного інтересу, з приводу якого він виник; усунення посадовця від прийняття рішення в умовах конфлікту інтересів; його переведення на іншу посаду або звільнення, дозвіл на прийняття ним рішення під зовнішнім контролем. Якщо мова йде про майнові права, то вирішується питання про передання майна в довірче управління або інший спосіб.

Треба зауважити, що мінімізація конфлікту інтересів, при реалізації антикорупційних заходів має вирішуватися через визначення шляхів його подолання у законах, які регулюють їх правовий статус. У цьому разі врегулювання конфлікту інтересів буде здійснюватися із врахуванням специфіки діяльності цих осіб та на законодавчій основі, що унеможливить порушення їх прав та інтересів в конфліктній ситуації. Враховуючи той факт, що деякі посадові особи, що уповноважені на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування, мають матеріальний інтерес у сферах, в яких вони представлені у владі, необхідна розробка спеціальних методик, застосування яких дозволить своєчасно виявляти конфлікт інтересів і ліквідувати його.

До корупційних факторів Методологія відносить: нечітке визначення функцій, прав, обов'язків і відповідальності органів державної влади та

місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; створення надмірних обтяжень для одержувачів адміністративних послуг; відсутність або нечіткість адміністративних процедур; відсутність чи недоліки конкурсних (тендерних) процедур. Експертизі підлягають проекти нормативно-правових актів щодо: прав та свобод людини і громадянина; повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування, осіб, уповноважених на виконання функцій державної влади та місцевого самоврядування; надання адміністративних послуг; розподілу та витрачання коштів Державного бюджету та місцевих бюджетів; конкурсних (тендерних процедур); інших питань, що можуть призвести до незаконного отримання благ та послуг.

Мінюст України визнає, що найбільше недоліків техніко-юридичного характеру, які містили корупційні ризики знаходяться у проектах підзаконних нормативно-правових актів (насамперед, земельного, фінансового, цивільного законодавства). Перше місце за кількістю виявлених корупціогенних факторів займає неналежне визначення функцій, прав, обов'язків органів державної влади та місцевого самоврядування (дискреція), наслідком чого може бути невиправдане встановлення чи надмірне розширення дискреційних повноважень, створення умов для виникнення конфлікту інтересів та можливостей для зловживання наданими їм повноваженнями. На другому місці – відсутність у проектах нормативно-правових актів, якими регулюється реалізація суб'єктивних прав та виконання юридичних обов'язків фізичними та юридичними особами, адміністративних процедур або наявність у проекті нормативно-правового акта нечіткостей встановленої адміністративної процедури, що здатні створити умови для здійснення корупційних дій або виникнення корупційних відносин.

Законодавчі вимоги щодо прозорості інформації передбачають заборону відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої цим особам передбачено законом, а також надавати несвоєчасно недостовірну чи не в повному обсязі інформацію, яка підлягає наданню відповідно до закону.

Зауважимо, що аналогічна заборона встановлена Законом України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. № 2939. Відповідно до ст. 5 визначені наступні два основні способи забезпечення права осіб на отримання публічної інформації: 1) систематичне та оперативне оприлюднення інформації в офіційних друкованих виданнях; на офіційних веб-сайтах у мережі Інтернет; на інформаційних стендах; будь-яким іншим способом; 2) надання інформації на підставі запитів осіб на інформацію.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» передбачає, що не може бути обмежено доступ до інформації (визнано її конфіденційною, таємною чи службовою) про: розпорядження бюджетними коштами; володіння, користування чи розпорядження державним, комунальним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання зазначених коштів чи майна; прізвища, імена, по-батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно; доходи осіб та членів їхніх сімей, які претендують на зайняття чи займають виборну посаду в органах влади або обіймають посаду службовця органу місцевого самоврядування першої або другої категорії.

До заходів забезпечення прозорості інформації практичні працівники відносять прийняття рішень за допомогою конкурсів, тендерів; створення прозорої системи найму та просування по службі державних службовців; визначення переліку інформації, яку органи державної влади зобов'язані зробити доступною з метою розвитку громадянського суспільства та формування цивілізованого підприємницького середовища; розробку та впровадження диверсифікованої системи громадського контролю за діяльністю органів державної влади; мінімізацію контактів чиновників з громадянами за допомогою використання мережі Інтернет.

Окремо виділимо проект Закону України «Про конфлікт інтересів у діяльності публічних службовців», який містить загальні вимоги та обмеження поведінки публічних службовців, направлені на запобігання конфлікту інтересів; правові положення, спрямовані на запобігання виникнення та

врегулювання конфлікту інтересів; захист прав осіб, що сприяють виявленню такого конфлікту в діяльності публічних службовців, відповідальність за порушення вимог Закону. Таким чином, в теоретичному плані в цьому напрямку зроблено достатньо, але дієвого механізму розв'язання конфлікту інтересів в практичному житті не запроваджено. Хоча в спеціальній літературі широко висвітлюється позитивний досвід у цій сфері країн ЄС та сформовані пропозиції для України, зокрема для попередження конфлікту інтересів та корупції в депутатській діяльності.

Фахівцями пропонується усунення, перш за все, передумов виникнення конфлікту інтересів державного службовця, серед яких виділені наступні: невисокий моральний рівень конкретного державного службовця; наявність у службовій діяльності (посадових функціях) галузей, що передбачають ухвалення рішень на підставі суб'єктивних оцінок; недосконала система звітності, контролю та аудиту діяльності; відсутність норм і правил вирішення виниклого конфлікту інтересів. Пропонується впровадження таких елементів політики управління конфліктами: чітке роз'яснення ситуації, що може призводити до такого конфлікту інтересів; надання необхідної інформації органам державної влади щодо можливості його усунення; розробка методик для визначення складу правопорушення, пов'язаного з конфліктом інтересів і заходів впливу за їх невиконання; створення механізмів поточного контролю для виявлення порушень такої політики та урахування переваг, які можуть отримати державні органи від цього. Отже, увага повинна бути направлена не тільки на усунення конфлікту інтересів у разі його виникнення; а на передбаченні можливості виникнення конфлікту інтересів та із цією метою має здійснюватися постійний моніторинг.

Фахівцями визначаються позитивні наслідки впровадження прозорості інформації в різні галузі. Зокрема, у сфері охорони здоров'я такі заходи забезпечать доступність інформації широкій громадськості щодо фінансування сфери охорони здоров'я; організації тендерів, їх термінів і умов проведення, ухвалення остаточних рішень; оприлюднення оцінки побічних ефектів

лікарських засобів; результатів їх клінічних випробувань; щодо фінансування донорськими організаціями державних програм з охорони здоров'я. На наш погляд, однією із причин повільного впровадження заходів щодо прозорості інформації є невідпрацьованість механізму її впровадження ні в законодавстві, ні в юридичній науці [5].

Заборона на одержання послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування означає, що таким органам забороняється одержувати від фізичних, юридичних осіб безоплатно послуги та майно, крім випадків, передбачених законами або чинними міжнародними договорами України.

Зазначена заборона не є абсолютною, оскільки вона не стосується усіх підприємств, установ та організацій державної та комунальної власності, а відноситься лише до органів державної влади й органів місцевого самоврядування, також не стосується одержання ними переваг, пільг і нематеріальних активів. Підкреслимо, що заборона накладається на безоплатне одержання послуг та майна, тобто не стосується, наприклад, одержання послуг та майна за плату, яка не відповідає їхній вартості (за ціною вищою за ринкову вартість). Отже в таких випадках можливі зловживання, й такі ймовірні правопорушення мають бути передбаченні антикорупційним Законом.

Але заборона не поширюється на одержання благодійної допомоги з додержанням вимог Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» від 05.07.2012 №5073 [144], п.15 ч. I ст.2, абз. II с.4 ст.13 Бюджетного кодексу України [20], Розпорядження КМУ від 14.04.2009 р. №417-р «Окремі питання казначейського обслуговування бюджетних установ [3].

Згідно цього розпорядження, Державному казначейству було приписано, з метою удосконалення казначейського обслуговування бюджетних установ, відкрити в його органах кожній бюджетній установі рахунки для зарахування коштів, отриманих від надання платних послуг, а також благодійних внесків, грантів, дарунків. Своїм розпорядженням «Про забезпечення цільового

використання коштів бюджетними установами (закладами) соціально-культурної сфери» від 19.08.2009 р. № 1007-р КМУ передбачив відкриття спеціального реєстраційного рахунка, для обліку операцій з виконання спеціального фонду кошторису та зарахування на цей рахунок коштів за надані установою платні послуги, а також благодійних внесків, грантів і дарунків.

Існує ряд норм, передбачених законами або чинними міжнародними договорами України, згідно з якими певні суб'єкти можуть утримуватися у тому числі і за рахунок коштів благодійної допомоги (пожертвувань). Розглянемо такі ситуації більш детально.

Також згідно українського законодавства, а саме ст.ст.717-730 ЦК України, може здійснюватися безоплатна передача будь яких об'єктів у комунальну власність шляхом укладення міською радою з фізичними особами та юридичними особами приватного права договорів дарування та пожертви. Наведемо інші приклади безоплатного одержання майна у комунальну власність, це:

- одержання земельних ділянок за нотаріально посвідченими угодами у випадку добровільної відмови фізичної особи від права власності земельною ділянкою (ст. 132, ч. I-II, ст. 142 Земельного кодексу України);

- безоплатна передача об'єктів соціальної інфраструктури (ст. ст. 4-1 та інші Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності»);

- здійснення фізичними, юридичними особами на добровільних засадах внесків на фінансування заходів з благоустрою території населеного пункту (абз.7 ч.4 ст. 36, ст. 37 Закону України «Про благоустрій населених пунктів»). Правники застерігають на необхідність врахування особливостей оподаткування операцій з безоплатного отримання майна у комунальну власність [4, с. 66].

Українським антикорупційним законодавством передбачено застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру у разі вчинення

від імені та в інтересах юридичної особи її уповноваженою особою злочину самостійно або у співучасті до юридичної особи. Таким чином, Україна виконує взяті на себе міжнародні зобов'язання щодо встановлення відповідальності юридичних осіб згідно з положеннями міжнародно-правових договорів, зокрема Конвенції ООН проти корупції та Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією у частині відповідальності юридичних осіб. А також мова йде про розмежування кримінального покарання від адміністративного за корупційне правопорушення.

Зауважимо, що попередженню корупційних дій у діяльності юридичних осіб буде сприяти: їх усунути від державних кредитів, субсидій, субвенцій, пільг з оподаткуванням тощо, за наявності високого рівня в них корупційних явищ; внесення антикорупційних правил та процедур до статуту юридичної особи, який є основою діяльності підприємств, закладів, установ різних форм власності та обов'язковий щодо його дотримання, а також юридичні особи з метою запобігання корупції повинні бути зобов'язаними вищестоящими органами до обговорення трудовими колективами антикорупційних політики та програм, законодавчих вимог у цій сфері.

Дієвим заходом запобігання корупції є залучення громадськості. Досвід боротьби з корупцією у Швеції, Фінляндії, Бельгії, Німеччині, Словаччині свідчить про ефективність залучення громадськості до антикорупційної діяльності.

Основними засадами участі громадськості у сфері запобігання корупції є право об'єднань громадян, їх членів або уповноважених представників, а також окремих громадян: повідомляти про виявлені факти вчинення корупційних правопорушень; запитувати та одержувати від органів державної влади та органів місцевого самоврядування інформацію про діяльність щодо запобігання корупції; проводити, замовляти проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів державної влади; здійснювати громадський контроль за виконанням законів у сфері запобігання корупції

тощо.

При цьому, на думку деяких фахівців в урегулюванні фактів корупційної поведінки, а також розслідуванні випадків корупції і корупційних правопорушень мають бути задіяні держава, з одного боку, та громадянин, з іншого. Роль держави у заходах запобігання корупції полягає в забезпеченні нормативної (законодавчої) та інституційної бази, а роль громадянина в нетерпимості до корупції як явища та у прояві громадянської позиції. Корупцію, як явище необхідно систематично аналізувати й вивчати, з метою адаптації під її розвиток тактики запобігання.

Подолання корупції можливе тільки після широкомасштабного реформування антикорупційного законодавства відповідно до міжнародних стандартів, основними з них є: Конвенція ООН проти корупції (2003 р.), Комюніке Європейської комісії від 28.05.2003 р. щодо комплексної політики Європейського Союзу з протидії корупції, Рамкове рішення Ради Європейського Союзу №568 від 22.06. 2003 р. «Про боротьбу з корупцією в приватному секторі», Модельний кодекс поведінки для державних службовців (2000 р.), Єдині правила протидії корупції при фінансуванні політичних партій та виборчих кампаній (2003 р.) тощо.

Висновки Отже, в Україні, з одного боку постійно зростає кількість та різноманітність антикорупційних заходів, з іншого боку – рівень корупції фактично не зменшується. Зазначена ситуація дозволяє зробити висновок про формальний підхід до їх проведення, відсутність відповідальності високопосадовців за рівень корупції в підпорядкованих структурах; не врахування наявності корупційних явищ в органах влади під час підведення підсумків загальної оцінки їх роботи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів 5 курсу денної форми навчання освітнього-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальностей 8.050106, 8.03050901 “Облік і аудит”, 8.050201 “Менеджмент організацій”, 8.03060101

“Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)” / І. М. Рассоха; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 76 с.

2. Матеріали по темі: корупція в судовій системі // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lb.ua/tags/10034_korruptsiya_v_sudebnoy_sfere.html

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2023 №230 «Про внесення змін до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану». Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-poriadku-vykonannia-povnovazhen-derzhavnoiu-kaznacheiskoiu-sluzhboiu-v-osoblyvomu-rezhymi-v-umovakh-voiennoho-stanu-i140323-230>

4. Макаренков О. Л., Коломоєць Т. О. (2022) Визначення шляхів реформування антикорупційного законодавства України відповідно до європейських стандартів. *Держава та регіони. Серія: ПРАВО*, 2 (76), 65-71.

5. Алексеев, О. Г. (2022). Понятійно-категоріальний апарат законодавства, яким визначається юридична відповідальність у фармацевтичній діяльності. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики*, 15(2), 201–207. <https://doi.org/10.14739/2409-2932.2022.2.255817>